

KAJAANIN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA
Väinämöisenkatu 29 A 1
87100 KAJAANI

TOIMINTASUUNNITELMA
7.11.2020

KAJAANIN ORTODOKSISEN SEURAKUNNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2021

Johdanto

Kirkollishallituksen 4.6.2020 tekemällä päätöksellä Kajaanin, Lapin ja Oulun seurakunnat liittyvät yhdeksi suurseurakunnaksi vuoden 2022 alusta lukien. Tuleva vuosi on siten Kainuun ortodoksien viimeinen itsenäinen vuosi. Muutoksista, hallintouudistuksesta tai epidemiasta huolimatta Kirkon perusta, arvot ja tehtävä eivät muutu. Seurakuntien välisissä liittymisneuvotteluissa pyritään kainuulaisten kannalta mahdollisimman hyvään lopputulokseen. Tuleva toimintavuosi 2021 suunnitellaan pääosin entisten vuosien tapaan hyvää taloudenhoitoa noudattaen.

Jumalanpalvelukset ja erityisesti liturgiat ovat ja aina ovat olleet kirkon ydintoimintaa ja niiden toimittaminen on seurakunnan tärkein tehtävä tulevaisuudessakin. Kaikilla ortodoksien kirkon jäsenillä koko seurakunnassa tulee olla mahdollisuus ilman ylivoimaisia vaikeuksia osallistua jumalanpalveluselämään ja kirkon toimintaan.

Seurakunnan kirkko tai tsasouna on jumalanpalvelukselle ja hengelliselle elämälle omistettu koti. Suhtaudumme kirkkorakennukseen syvällä kunnioituksella, sillä haluamme osoittaa paikan olevan omistettu Jumalalle. Pyhäkkö on juuri se keskeinen tila, joka kutsuu ihmisiä kohtaamaan Jumalan ja toisensa. Seurakunnan elämä toteutuu parhaimmillaan pyhäkössä ja sen ympärillä elävässä yhteisössä. Seurakunnan kaikkien pyhäkköjen kunnosta huolehditaan ja niiden olemassaolo pyritään turvaamaan myös muutosten aikana.

Kirkko ei ole yksilöiden summa, vaan rakkauden yhteisö. Jumalanpalveluksia järjestettäessä harvaan asutulla seudulla tai kunnissa, joissa on vähän ortodokseja, ei perusteena saa olla yksin palvelukseen osallistuvien lukumäärä, vaan pikemminkin tavoitteena tulee olla kaikkien tavoittaminen ja saaminen kirkon yhteyteen. On oikeutettua pitää jumalallista eukaristiaa kirkollisen elämän ytimenä. Vaikka jumalanpalveluksissa käyvät usein samat ihmiset, on kuitenkin jatkettava etsivää työtä ja passiivisten seurakuntalaisten aktivointia kirkon elämään. Lapsi- ja nuorisotyöhön varataan edelleen voimavaroja ja huomiota. Lapset ja nuoret tuovat usein myös vanhempansa kirkon elämään ja lapset ovat kirkon tulevaisuus.

Tulevaa vuotta suunniteltaessa on arvioitu nykyiset ja lähivuosina käytettävissä olevat resurssit. Edellisten vuosien kokemukset ovat ohjaavana seuraavien vuosien toiminta- ja taloussuunnitelmien laatimiselle. Pohjana uudelle talousarviolle on voimassa oleva kuluvan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelma ja sen alkuvuoden toteutumisen tarkastelu.

Luottamusmiesshallinto

Vuosi 2021 on vaalivuosi. Uuden seurakunnan (Pohjois-Suomen seurakunta) alueella järjestetään valtuustovaali. Vaalissa valitaan yhteensä 15 valtuuston jäsentä, joista nykyisen Kajaanin seurakunnan alueelta valitaan 5 henkilöä. Vaalialuejako käsitellään vuoden 2021 ensimmäisessä kokouksessa? Seurakunnanneuvoston kokoonpano ja paikkamäärät sovitaan tulevilla liittymisneuvotteluissa. Erityisenä haasteena uusilla luottamushenkilöillä on yhdessä palkatun henkilöstön kanssa puolustaa kainuulaisten asemaa tulevassa hallintomallissa. Vaikka kokousmatkat ehkä pitenevät, luottamushenkilöitä kannustetaan osallistumaan kokouksiin aktiivisesti, sillä vain päättävien elinten kokouksissa voidaan kainuulaisten etua ajaa ja turvata palvelujen säilyminen. Luottamushenkilöitä kannustetaan myös osallistumaan aktiivisesti heille suunnattuun koulutukseen. Luottamushenkilöille maksetaan kokousmatkoilta matkustussäännön mukaiset korvaukset. Kilometrikorvausten ja majoittumiskustannusten määrät lisääntyvät pitkien kokousmatkojen vuoksi.

Kirkkoherranvirasto

Kirkkoherranviraston aukioloaikoja vähennetään ja palveluja suunnataan entistä enemmän verkossa ja puhelimella tapahtuvaan palveluun. Tarvittaessa järjestetään tapaamisia, mutta säännöllinen päivystys kirkkoherran virastossa vähenee. Jos asian hoitamisen kannalta on tarkoituksenmukaista pappi tai kanttori menevät seurakuntalaisen tai palvelua tarvitsevan henkilön luo. Seurakuntalaisia tuetaan, autetaan ja palvelevat erilaisissa seurakuntaelämään liittyvissä asioissa. Viestintä, tiedottaminen ja seurakuntalaisten opastus erilaisissa asioissa tuotetaan virheettömästi, läpinäkyvästi ja avoimesti koko seurakunnan alueella. Tiedottaminen hoidetaan kirjepostin, seurakuntalehden, kirkon verkkosivujen, paikallislehtien ja sosiaalisen median avulla mahdollisimman tehokkaasti ja oikea-aikaisesti sähköisiä työkaluja kehittämällä.

Seurakunnan työntekijän tavoitettavuus ja sitä kautta seurakuntalaisen yhteys pappiin mahdollistaa sen, että sielunhoidollinen apu ja palvelu toteutuvat mahdollisimman hyvin. Yleisöpalvelua ja muita kirkkoherranviraston toimistotehtäviä hoitavat pappi ja kanttori.

Kirkkoherranviraston yhteydessä toimiva seurakuntasali palvelee luottamusmiesshallintoa kokouspaikkana ja seurakuntalaisia sekä myös ulkopuolisia erilaisten tilaisuuksien järjestämisaikana.

Seurakunnan työntekijät ja seurakuntatyö

Kajaanin ortodoksisen seurakunnan kokoaikaisia työntekijöitä ovat kirkkoherra ja kanttori. Osa-aikaisina ja määräaikaisina työskentelevät mahdolliset vuosilomien sijaiset, pääkirkon isännöitsijä, kesätyöntekijät, kuten pääkirkon opas ja hautausmaan hoitaja, kristinoppileirin ohjaajat ja lasten kerhojen ja tapahtumien vastuuhenkilöt. Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehditaan ja tavoitteena on sairauspoissaolojen väheneminen. Seurakunnanneuvosto työnantajan edustajana huolehtii työntekijöiden työhyvinvoinnista, seuraa tilannetta tapaamisilla ja keskusteluilla työntekijöiden kanssa ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin. Kehityskeskustelut pidetään kirkon antamien ohjeiden mukaisesti määräajassa.

Palkat ovat kirkollisen alan työehtosopimuksen mukaisia. Kaikki henkilöstökulut on tilikartassa koottu samaan kustannuspaikkaan seurannan helpottamiseksi.

Seurakuntalehden nimi tulee olemaan valtakunnallisesti ilmestyvä Aamunkoitto. Vuoden 2021 alkupuolella ilmestyy vielä 2 numeroa Paimen Sanomat lehteä. Aamun koiton tilauskustannukset eivät ole vielä tiedossa. Lehti tilataan, jos sen hinta on kohtuullinen. Kohtuullisuuden määrittelee seurakunnanneuvosto.

Temppelijuhlia ja praasniekkoja järjestetään kuten aikaisempinakin vuosina ja seurakunta tarjoaa kussakin juhlassa liturgiaan osallistujille aterian tai vähintään kirkkokahvit.

Sairaana ripitystä, -ehtoollista, kiitosrukousta, kodinpyhitystä, muistopalvelusta tai muuta vastaavaa toimitusta koskevaan seurakuntalaisen pyyntöön pyritään aina vastaamaan myönteisesti.

Kirkkoon liittymistä harkitsevien tai muuten ortodoksisuudesta kiinnostuneiden opetusta jatketaan suuren paaston aikana ja kirkkoon liittymistä haluavat toivotetaan tervetulleiksi. Vanhempia kannustetaan aina kastattamaan lapsensa. Kastetavalle lapselle ja seurakuntaan liittyvälle annetaan lahjaksi hopearisti ketjuineen. Kodinsiunaamisissa usein kotiin lahjoitetaan ikoni ja avioliittoon vihkimisissä lahjaksi annetaan ikoni ja vihkiraamattu. Kaikki pienetkin tilaisuudet hyödynnetään julistamalla evankeliumia, opettamalla kirkon perinteen mukaisesti ja tekemällä ortodoksisuutta tunnetuksi Kainuussa.

Maahanmuuttajatyötä jatketaan entiseen tapaan kohtaamalla ihmisiä ystävällisesti ja tarvittaessa myös aineellisesti auttaen. Heille annetaan tietoa seurakunnan palveluista ja palveluksista. Maahanmuuttaja on aina tervetullut jumalanpalveluksiin ja ortodoksinen maahanmuuttaja osallistumaan sakramentteihin. Maahanmuuttaja, joka on ortodoksi, mutta ei suomalaisen ortodoksis seurakunnan jäsen, maksaa eräistä kirkollisista toimituksista, kuten hautauspalveluksista, kodinpyhityksistä, kiitosrukouspalveluksista, litanioista jne. erillisen palvelumaksun. Samalla maahanmuuttajille informoidaan, että seurakunnan jäsenenä kaikki em. palvelukset ovat ilmaisia. Edellä mainittu palvelumaksu ei luonnollisesti koske kaikille avoimia jumalanpalveluksia.

Yhteiskunnan turvaverkkojen ulkopuolelle putoavien määrä on ollut edelleen kasvussa. Diakonia-avustuksiin varataan entistä enemmän varoja, koska avun tarve on edelleen kasvanut. Hädänalaisten seurakuntalaisten määrä on lisääntynyt ja diakonia-apu on osoittautunut turvaverkoista viimeiseksi. Diakonia-avustuksia annettaessa korostetaan, ettei seurakunnan apu voi olla säännöllistä tukea, vaan tarkoitettu tilapäiseen hätään.

Päivystävä pappi

Päivystävä pappi järjestely toimii vuoroluettelon mukaisesti Oulun hiippakunnan Kajaanin, Lapin ja Oulun seurakuntien alueella. Pappi on tavoitettavissa puhelimitse kaikkina päivinä ja kellonaikoina. Päivystysrinkiin osallistuvat kaikki Oulun hiippakunnan työsuhteessa olevat papit. Päivystävä pappi huolehtii erityisesti akuuttien pastoraalisten tehtävien järjestämisestä ja

puhelimessa tapahtuvasta auttamisesta ja ohjaamisesta. Tarvittaessa päivystävä pappi huolehtii, että soittaja saa yhteyden oman seurakunnan pappiin tilanteen niin vaatiessa mahdollisimman pian.

Seurakuntatyön tavoitteet

Tärkein seurakuntatyön muoto on jumalanpalvelusten toimittaminen ja seurakuntalaisten Pyhään Ehtoolliseen osallistuminen. Kirkon mysteeri, koko pelastussuunnitelma koetaan liturgisesti eukaristiassa. Liturgiapalveluksia on tavoitteena toimittaa vuoden 2021 aikana 40 kertaa pääkirkossa Kajaanissa, 10 kertaa Sotkamossa, 10 kertaa Kuhmossa, 10 kertaa Suomussalmella. Paltamossa ja Vaalassa kaksi kertaa vuodessa ja kerran Kuivajärvellä. Yhteensä toimitetaan siis noin 75 liturgiaa koko seurakunnassa suunnitteluvuoden aikana. Lisäksi vigiliapalveluksia, ehtoopalveluksia, sairaanvoitelun sakramenttia ja muita jumalanpalveluksia toimitetaan mahdollisuuksien mukaan. Seurakuntalaisia rohkaistaan edelleen hyvin elpyneeseen katumuksen sakramenttiin. Maallikkopalvelusten pitämiseen lisätään valmiuksia lukijoiden koulutuksella.

Kasteet, hautauspalvelukset ja muut toimitukset toimitetaan tarpeen mukaan koko Kainuun alueella. Hautauspalveluksia ei voi suunnitella, mutta aikaisempien vuosien perusteella on syytä olettaa niitä olevan noin 30-35 vuodessa. Tulevana vuonna kasteiden määrä lienee noin 15 ja kirkkoon liittämisiä on arviolta noin 10. Kasteaikaa sovittaessa tarjotaan vanhemmille aina kasteliturgian mahdollisuutta ja ainakin kasteen toimittamista kirkossa. Kodinpyhitysten, kiitosrukouspalvelusten, sairaanripitysten, litanioiden ja muiden vastaavien toimitusten määrä on myös ollut kasvussa. Jokaiseen toimitus- tai tapaamispyyntöön pyritään vastaamaan myönteisesti ja ajankäytöllisesti etusijalla ovat seurakunnan jäsenet. Lisääntyvään yksinäisyyteen erityisesti vanhusväestön keskuudessa kiinnitetään erityistä huomiota. Hoitolaitoksissa, palvelukodeissa ja sairaaloissa vierailaan ja toimitetaan sairaanripityksiä ja -ehtoollisia aina asianomaisten niin halutessa.

Ortodoksisten maahanmuuttajien integrointi seurakuntaan pyritään hoitamaan mahdollisimman hyvin. Maahanmuuttajille suunnataan tiedottamista seurakunnan palveluista ja eri mahdollisuuksista yhteisöllisyyteen kuten tiistaiseuratoimintaan ja lasten kerhotoimintaan.

Vapaaehtoistyö

Seurakunnan monet tehtävät tulevat tehdyiksi vain vapaaehtoisten tekemänä. Kirkkokahvit, pyhäkköjen ja hautausmaiden siivoukset, osa diakoniatyöstä, lähimmäisapu, nuorisotyö, kuorolaulu, luottamushenkilötoiminta ja monet muut tärkeät tehtävät hoidetaan vapaaehtoisten voimin. Vapaaehtoisten useimmiten näkymätön työ ansaitsee suuren kiitoksen. Vapaaehtoisia kannustetaan osallistumaan vapaaehtoistyön kurseille. Seurakunta maksaa kurssimaksut.

Kirkkomusiikki

Kirkkomusiikki toimintaa johtaa seurakunnan kanttori. Kajaanin ortodoksinen kirkkokuoro toimii täysin vapaaehtoisena. Pääkirkossa pääosin laulava kuoro on myös PSHV:n alaosasto. Seurakunta maksaa Kajaanin ortodoksinen kirkkokuoro ry:lle vuosittaisen avustuksen. Nuottikirjallisuuden hankintaan panostetaan tarvittaessa lisää varoja, jos uusia kirjoja ilmestyy. Kanttorin vastuulla ovat kaikkien kirkkomusiikissa käytettävien välineiden huolto ja mahdollisista puutteista tiedottaminen. Lisäksi kuoroa tuetaan maksamalla seurakunnan varoista majoitus – ja matkakuluja kirkkolaulupäiville, jotka ovat Joensuussa 28.-30.5.2021.

Tavoitteena on sitouttaa vapaaehtoisia laulajia osallistumaan kuoron toimintaan ja laulamaan jumalanpalveluksissa. Kirkkolaulu tukee rukousta ja on saumaton osa jumalanpalvelusta ja evankeliumin julistamista kirkossa. Mahdollisuuksien mukaan vieraileville ortodoksista musiikkia esittäville kuoroille järjestetään mahdollisuus konsertoida seurakunnan pyhäköissä.

Nuorisotyö

Nuorisotyön tavoitteena on lujittaa lasten ja nuorten yhteyttä kirkkoon ja seurakuntaelämään. Lisäksi nuorisotyö täydentää uskonnon opetusta ja lisää yhteisöllisyyttä. Nuorisotyöhön panostetaan suuntaamalla siihen sekä henkilöstöresursseja että taloudellisia resursseja. Lapsi- ja nuorisotyöhön etsitään vapaaehtoisten lisäksi palkkioperusteista kerhon vetäjää. Tärkeää on myöskin se, että kainuulaiset nuoret saavat kosketuksen ja kontaktin valtakunnallisissa tapahtumissa muiden seurakuntien nuoriin ja mahdollisesti myös muiden maiden ortodokseihin. Tämä vahvistaa heidän ortodoksista identiteettiään. Nuorten toimintapäiviä järjestetään kaksi kertaa vuodessa ja näihin osallistumista tuetaan. Tavoitteena on ortodoksisuuden omakseen tunnistava nuoriso ja vahva sitoutuminen kirkkoon myös aikuisiällä. Tuohustulilehti tilataan jokaiseen talouteen, jossa on 7–13 -vuotias seurakunnan jäsen.

Kristinoppikoulu

Kristinoppileiri jäi kesällä 2020 koronaepidemian takia pitämättä. Jokaista seurakunnan 15 ja 16 vuotiasta, joka ei ole vielä suorittanut kristinoppikoulua on kutsuttu leirille kirjeellä, joka lähetettiin elokuussa 2020. Tämänhetkisen tiedon mukaan kripari-ikäisiä on 36 nuorta. Kristinoppikoulun kustannukset muodostuvat ohjaajien palkoista, erilaisista matkakuluista, majoitus- ja ravitsemuspalveluista yms. Alustava sopimus kristinoppileirin järjestämisestä Rautalammin Puronnimessä on tehty Puronniemen omistaja kanssa ja sopimus on seurakunnan neuvostossa hyväksytty.

Kristinoppikoulujen tavoitteena on tavoittaa lähes jokainen seurakunnan nuori juuri aikuistumisen kynnyksellä. Tähän toimintamuotoon panostetaan edelleen ja sen laatu pidetään hyvänä. Nuoria sitoutetaan seurakunnan jäsenyyteen ja kirkollisuuteen. Nuoria kannustetaan osallistumaan ONL:n ohjaajakursseille ja tulevana vuosina sitten toimimaan leireillä ohjaajina.

Uskonnon opetus

Uskonnon opetus on osa nuorisotyötä ja -kasvatusta. Uskonnon opetusta varaudutaan tukemaan seurakunnan varoista.

Seurakunnan rakentamissuunnitelma ja sen rahoittaminen:

- Kajaanin kirkon kellotornin remontin suunnittelu on tilattu ja rakentaminen toteutetaan kesällä 2021 rahoituksen varmistuttua.
- Suomussalmen ja Kuivajärven tsasounan seinien ulkopintojen puhdistaminen maalista ns. soodapuhalluksella tehdään kesällä 2021,
- Kuhmon kirkon vesikatto puhdistetaan, katon kulkusillat uusitaan ja alttarin sisäkatto maalataan. Kuhmon kirkkoon asennetaan ilmalämpöpumppu keväällä 2021.
- Kuhmon kirkon ikonien ja ikoniseinän konservointiin haetaan avustusta kirkollishallitukselta.
- Kajaanin hautausmaan aita rakennetaan mahdollisesti kesällä 2021
- Suvenniemen rantatontteja myydään ja myyntitulolla rahoitetaan em. rakentaminen.

Pyhäköistä yhteisesti

Tavoitteena on, että kaikkien pyhäkköjen kunnosta huolehditaan siten, että pyhäköt ovat siistejä sekä sisältä että ulkoa ja ovat rakennusteknisesti kunnossa ja turvallisia. Isännöitsijät tiedottavat mahdollisista puutteista tai korjauskehotuksista kirkkoherranvirastoa, joka pitää niistä kirjaa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin.

Kajaanin Pappila

Pappilan ylijäämä on suunnittelukaudella noin 31.000 euroa, jolla lyhennetään rakennusaikaista lainaa. Asunto Oy Kajaanin Pappilan hallinnosta vastaa yhtiökokouksen valitsema hallitus. Seurakunnanvaltuusto valitsee tammikuussa 2021 keskuudestaan yhden edustajan ja hänelle varaedustajan kevään yhtiökokoukseen.

Suvenniemen leirikeskus

Seurakunnan entisen leirikeskuksen käyttö on ollut satunnaista. Rakennukset ovat vanhoja ja niiden perusteellista korjaamista ei voi kuitenkaan perustella. Lasten ja nuorten käyttöön Suvenniemi on huonosti soveltuva. Suvenniemen tonttia voikin pitää lähinnä sijoitusomaisuutena, jonka arvo on kasvanut sen sijainnin takia. Normaalin vuosihuollon lisäksi ei suunnitella muita rakentamistoimenpiteitä. Suvenniemen myyntiin tähtäävät toimet aloitetaan keväällä 2021.

Sissikadun tontti (Esson tontti)

Esson tontti –nimeä taloussuunnitelmassa kantava 2000 neliömetrin tontti Sissikatu 14:ssa on vuokrattu ST1 Oy:lle. Tontista on vuokratuloa ja menoja vain kiinteistövero.

Asunto Oy Sotkanrinteen osakkeet

Rakentamispalveluista ja muista toimenpiteistä päättää Asunto Oy Sotkanrinteen hallinto. Rakentamishankkeita ei ole vireillä. Seurakuntaa yhtiökokouksessa edustaa kirkkoherra tai hänen valtuuttama henkilö. Osakehuoneiston sijaitsee Sotkamon keskustassa Kangaskadulla ja on myös mahdollinen myyntikohde ja rahoituksen lähde.

Kajaanin ortodoksinen hautausmaa

Kajaanin hautausmaa Kirkkoahontiellä on alueiden rakentamisen osalta vielä kesken. Aitasuunnitelma on valmistunut ja valtuusto on ne hyväksynyt. Myös halvempi aitasuunnitelma on valmistunut ja rakentamisen päätös tehdään keväällä 2021 rahoituksen varmistuttua.

Sotkamon hautausmaa

Hautausmaan aita on valmistunut 20.10.2020

Maksut keskusrahastolle

Kirkollishallituksen päätöksen mukaisesti Kajaanin seurakunta maksaa keskusrahastolle yhteensä noin 79.000 euroa.

Verot

Seurakunnan kirkollisverotuoton arvioidaan olevan noin 332.000 euroa vuonna 2021.

Metsät

Sotkamon Metsäkorpi-nimisellä tilalla tehdään harvennushakkuu talvella 2021. Kesän 2020 myrskytuhoalueet on saatu hakatuiksi. Hakatuille alueille Kajaanin Hietapuro-nimisellä tilalla istutetaan taimet keväällä 2021.

Tämä toimintasuunnitelma on hyväksytty seurakunnanvaltuuston kokouksessa 7.11.2020